

บทที่ 8

ทักษะการสอบ

เมื่อนักศึกษาเข้าสู่สนามสอบ ไม่ว่าจะเป็นการสอบระดับใดก็ตาม สิ่งที่จะต้องรู้เพื่อการสอบมีอยู่เพียง 2 ประการ ประการแรกคือ ความรู้เนื้อหาของเรื่องที่จะสอบ และประการที่ 2 คือ รู้วิธีการทำข้อสอบ (Kesselman-Turkel, 1981 : V) จึงกล่าวได้ว่า การสอบจะให้ได้คะแนนดีนั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับความรู้ทางด้านเนื้อหาวิชาการแต่เพียงอย่างเดียว ยังต้องอาศัยทักษะการสอบประกอบด้วย ดังนั้นทักษะการสอบจึงเป็นเรื่องสำคัญที่นักศึกษาจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจอย่างดีพอ จึงจะสามารถสอบผ่านไปได้ตามวัตถุประสงค์ของการเรียน

การศึกษาทักษะการสอบมีเรื่องที่ต้องการศึกษา 2 เรื่องคือ การเตรียมตัวก่อนการสอบและหลักการทำข้อสอบ รายละเอียดของเรื่องนี้จะกล่าวต่อไปตามลำดับ ดังนี้

8.1 การเตรียมตัวก่อนการสอบ

1. ความพร้อมในการสอบ นักศึกษาจะต้องมีความพร้อมทางด้านร่างกาย จิตใจ และความพร้อมทางวิชาการ

- 1.1 ทางด้านร่างกาย มีร่างกายแข็งแรง อนามัยสมบูรณ์
- 1.2 ทางด้านจิตใจ มีจิตใจปลอดโปร่งแจ่มใส ไร้เรงเบิกบาน ไร้ความกังวลใจ
- 1.3 ทางวิชาการ มีความรู้ ความเข้าใจ และจำเนื้อหาของเรื่องที่ควรจดจำได้ดี

2. ทำตารางทบทวนวิชา ก่อนการสอบไปประมาณ 2 สัปดาห์ ควรทำตารางทบทวนวิชาต่าง ๆ ที่จะต้องสอบ โดยเริ่มทบทวนวิชาที่สอบหลังสุดก่อน เรียงย้อนหลังมาตามลำดับ ทบทวนจากบันทึกย่อที่ทำไว้อย่างเป็นระเบียบดีแล้ว บันทึกย่อที่ดัดนั้นเรื่องต้องต่อเนื่องอยู่ในแผ่นเดียวกันเพื่อว่าเมื่อกวาดสายตาดูจะเห็นเรื่องราวทั้งหมดได้อย่างชัดเจน การดูหนังสือไม่หักโหม ปฏิบัติเหมือนที่เคยทำมา การพักผ่อน การนอน การออกกำลังกายอย่างเพียงพอ โดยคำนึงถึงสุขภาพด้วยพยายามรักษาสุขภาพของตนเองให้ดี อย่าให้ความเจ็บป่วยเป็นอุปสรรคต่อการสอบ (นรินทร์ บุญชู, 2529 : 8) แต่ถ้าหากนักศึกษามีเวลาจำกัด ขั้นตอนต่อไปนี้อาจช่วยในการศึกษาอย่างเร็ว โดยใช้เวลานั้น ๆ คือ

1. ยอมรับความจริง ในเวลาจำกัดที่มีอยู่ นักศึกษาไม่อาจจะศึกษาทุกอย่างในชั้นที่ยกออกจากชั้นเรียนและตำราได้หมด จะต้องตั้งใจทั้งตำราไปถ้ารู้สึกว่าคุณสอนมักจะออกข้อสอบโดยใช้เนื้อหาจากการเรียนในชั้นเรียนเป็นหลัก

2. อ่านบันทึกยกจากการเรียนให้หมด ถ้ามีบันทึกยกจากตำราให้อ่านด้วยและทำเครื่องหมายความคิดที่สำคัญไว้ทั้งหมด ถ้ามีตำราแบบฉบับทบทวนใช้เป็นคู่มือในการทบทวนให้ดีที่สุด จุดประสงค์ที่สำคัญคือ เพื่อพยายามเดาให้ถูกต้องที่สุดว่า ส่วนใดที่น่าจะปรากฏในข้อสอบ

3. เขียนความคิดที่เลือกแล้วบนแผ่นกระดาษ โดยใช้กระดาษเพียงหน้าเดียว เพื่อที่จะสามารถแทรกแผ่นคำตอบที่ตรงกับจุดประเด็นสำคัญที่ศึกษา

4. เตรียมแผ่นคำ หรือวลี สำหรับข้อความที่จะต้องจำให้ได้ ท่องจำโดยตรวจสอบตนเองไปมาซ้ำ ๆ

5. กลับไปอ่านใหม่อีกรอบหนึ่ง ถ้าหากมีเวลาเหลือพอ ทบทวนบันทึกย่อ อย่าใช้เวลาในการเรียนเรื่องใหม่ ๆ พยายามที่จะทำความเข้าใจเรื่องที่เคยเรียนไปแล้วให้มากที่สุด ในประเด็นต่าง ๆ เท่าที่จะทำได้ (Langan, 1980 : 20-21)

เรเกอร์ (Raygor, 1980 : 11) ได้กล่าวถึงแผนการศึกษาเพื่อเตรียมตัวสอบ ดังนี้

1. การเตรียมการสอบแต่ละครั้ง มักจะขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายด้าน ซึ่งผู้เข้าสอบจะต้องคำนึงถึง เวลา วัตถุประสงค์ และความคิด ที่นักศึกษาคาดว่าผู้สอนจะนำมาออกข้อสอบ

2. ถ้าการสอบเน้นในเรื่องข้อเท็จจริง และรายละเอียด วิธีเตรียมตัว คือ ใช้บัตรและเทคนิคการจำต่าง ๆ และทบทวนวัสดุการอ่าน

3. ถ้าการสอบเน้นในเรื่องการแก้ปัญหา นักศึกษาควรจะเรียนรู้แนวความคิดทั่ว ๆ ไป ที่จำเป็นต่อการแก้ปัญหา ฝึกทำการแก้ปัญหา โดยพิจารณาจากเรื่องในเล่มหรือแหล่งอื่น ๆ ถามผู้สอนถ้ามีปัญหายุ่งยาก

4. ถ้าการสอบเน้นในเรื่องการประเมินหรือตีความ เช่น แนวความคิด ผลงานทางศิลปะ หรือวรรณคดี นักศึกษาควรจะทำควมคุ้นเคยกับวัสดุที่นำมาประเมินค่า สร้างคำถามประเภทประเมินค่าหรือวิจารณ์แล้วฝึกตอบ อ่านผลงานของนักวิจารณ์คนอื่น ๆ ในเรื่องต่าง ๆ ที่ตรงกับที่เราต้องการ

5. ถ้าการสอบเกี่ยวข้องกับให้นำทฤษฎีไปใช้ในสภาพการณ์ใหม่ ๆ ก็ควรจะทดสอบตัวเองโดยการตั้งคำถาม และฝึกตอบโดยประยุกต์หลักการต่าง ๆ

3. ศึกษาแนวข้อสอบเก่า การรู้แนวข้อสอบวิชานั้น ๆ จะเป็นประโยชน์ต่อการสอบอย่างมาก จะช่วยให้การดูหนังสือได้อย่างตรงเป้าหมาย การหาข้อมูลเหล่านี้ได้ ด้วยการถามผู้สอนถึงขอบข่ายเนื้อหาวิชาที่จะสอบ ประเภทของข้อสอบหรือถามเพื่อนหรือรุ่นพี่ที่เคยเรียนวิชานั้น เกี่ยวกับแนวข้อสอบหากสามารถหาแนวข้อสอบเก่า ๆ มาฝึกหัดทำได้อีกยิ่งดี จะทำให้เกิดความคุ้นเคยกับข้อสอบ ไม่ตื่นเต้นเมื่อต้องทำข้อสอบจริงๆ (นรินทร์ บุญชู, 2529 : 8)

การดูข้อสอบเก่าจะทำให้ผู้เรียนทราบเรื่องที่สำคัญได้หลาย ๆ ประการ ดังนี้ (สุภาณี สนธิรัตน์, มปป : 99)

1. ผู้สอนออกข้อสอบเหมือนกันทุกปีหรือไม่
2. ข้อสอบได้จากตำรา คำบรรยาย หรืออุปกรณ์การสอน หรือแหล่งความรู้ที่ผู้เรียนเคยอ่านหรือไม่
3. คำถามประเภทใดที่ผู้สอนชอบออก
4. เนื้อหาที่ผู้สอนชอบเน้นเป็นพิเศษเกี่ยวกับเรื่องอะไร
5. มีเนื้อหาบางเรื่องที่ผู้สอนคิดว่าสำคัญแต่ผู้เรียนไม่ได้คำนึงถึง
6. ผู้สอนคาดหวังว่า ผู้เรียนจะสามารถอธิบายรายละเอียดลึกซึ้งหรือต้องการเพียงแต่จะทราบว่า ผู้เรียนเข้าใจความคิดรวบยอดขั้นพื้นฐาน

4. ลองตั้งคำถามและเตรียมคำตอบ โดยอาศัยขอบข่ายโครงสร้างของกระบวนวิชาเป็นหลักในการพิจารณาตั้งคำถาม ให้ครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมด และเตรียมคำตอบสำหรับข้อคำถามเหล่านั้น เป็นการเก็งข้อสอบ ซึ่งนอกจากจะเป็นการฝึกการคิดแล้ว ยังได้ประโยชน์ในแง่การทบทวนเนื้อหาวิชาอย่างมีระบบ (นรินทร์ บุญชู, 2528 : 8)

5. การเตรียมตัวก่อนการสอบ 1 วัน อ่านคู่มือการสอบให้เข้าใจ โดยเฉพาะระเบียบว่าด้วยการสอบ คำแนะนำในการสอบไล่ ดูตารางสอบของตนเองให้แน่ชัดว่า วิชาใดสอบวันเวลา และสถานที่สอบ เตรียมอุปกรณ์การสอบให้พร้อม เช่น ปากกา ดินสอ ยางลบ ให้มีจำนวนเพียงพออย่างน้อยอย่างละ 2 อัน เพื่อป้องกันไม่ให้เสียเวลาในการสอบโดยไม่จำเป็น ในกรณีหมึกหมด ดินสอหักและสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง นักศึกษาจะต้องมีบัตรประจำตัวนักศึกษาและใบเสร็จจีสัมพูติดตัวไว้ เพราะเป็นหลักฐานสำคัญที่ต้องใช้แสดงตัวในการสอบ (นรินทร์ บุญชู, 2529 : 8)

8.2 หลักการทำข้อสอบ

วันสอบควรไปถึงห้องสอบก่อนเวลาเข้าห้องสอบอย่างน้อย 10 นาที เพื่อทำธุระส่วนตัว ทำความคุ้นเคยกับสถานที่ ทำจิตใจให้สดชื่น ผ่องใส ไม่ตื่นเต้น คิดเสียว่าการสอบเป็นเรื่อง

ธรรมดาของการเรียน อย่ากังวลใจกับข้อคำถามที่ผู้อื่นพูดคุยกันหน้าห้องสอบ และหากสามารถหลีกเลี่ยงการพูดคุยกับเพื่อนก่อนเข้าห้องสอบก็จะเป็นการดี จะได้ไม่ต้องกังวลใจเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่คุยกัน

เมื่อได้รับข้อสอบแล้ว ตรวจสอบข้อสอบว่ามีครบทุกหน้าทุกข้อหรือไม่ หากมีข้อบกพร่องจะได้รับขอเปลี่ยนทันที โดยไม่เสียเวลาในการทำข้อสอบ เขียนชื่อสกุล รหัสประจำตัว ระบายรหัส และตรวจทานอีกครั้ง ในกรณีที่เป็นการกระดาษคำตอบแบบปรนัยต้องให้ความสนใจตรวจทานเป็นพิเศษ เพื่อป้องกันความผิดพลาด อันจะเกิดจากการเขียนผิดระบายรหัสประจำตัวและรหัสวิชาผิด เมื่อทำส่วนนี้เรียบร้อยแล้วจึงจะลงมือทำข้อสอบ การทำข้อสอบแบบปรนัยและอัตนัยมีวิธีการทำดังนี้

หลักการทำข้อสอบแบบปรนัย

ข้อสอบแบบปรนัยเป็นข้อสอบที่มุ่งวัดความรู้ ความเข้าใจ และการนำไปใช้ ข้อสอบแบบนี้จะมีข้อคำถามครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมด การจะตอบข้อสอบแบบนี้ได้ดีจะต้องมีความรู้แม่นยำในเนื้อหา ลักษณะของคำถามจะถามเกี่ยวกับคำจำกัดความ ความหมายของเรื่อง และรายละเอียดของเรื่อง การตอบข้อสอบแบบปรนัยมีหลักในการทำดังนี้

1. อ่านคำสั่งอย่างรอบคอบ อ่านคำสั่งที่มีทุกแห่งให้ดี ก่อนที่จะลงมือทำ
2. ทำข้อง่าย ๆ เสียก่อน ข้อไหนยาก ทำไม่ได้ให้ผ่านไปก่อน แต่ทำเครื่องหมายไว้ให้เห็นชัดเจน เพื่อกลับมาทำใหม่ภายหลังเมื่อมีเวลาพอ
3. ชีตเส้นใต้คำที่บ่งบอกลักษณะเฉพาะ เช่น ไม่ มักจะ เท่านั้น เสมอ ๆ ทั้งหมด เหมือนกัน ต่างกัน ก่อนที่จะตอบ เพื่อให้แน่ใจว่าตอบตรงประเด็นคำถาม
4. หากไม่ทราบคำตอบใดถูก ถ้าทำผิดไม่ติดลบให้เดา อย่าปล่อยทิ้งไว้เฉย ๆ เพราะโอกาสถูกยังมีบ้าง และคำตอบที่แวบเข้ามาในสมองเป็นคำตอบที่น่าเชื่อถือ

ข้อแนะนำเฉพาะในการตอบข้อสอบแบบมีตัวเลือก (Multiple choice) แลนแกน (Langan, 1980 : 98-100) ได้ให้แนวทางในการทำข้อสอบไว้ดังนี้

1. จำไว้ว่านักศึกษาอาจจะไม่พบคำตอบที่สมบูรณ์แบบ สำหรับคำถามทุก ๆ คำถาม แต่ต้องตอบ 1 คำตอบที่เห็นว่าดีที่สุด
2. ชีตฆ่าคำตอบที่แน่ใจว่าไม่ถูกต้อง การเอาคำตอบที่ไม่ต้องการออกไปจะช่วยให้ได้มุ่งความสนใจในข้อที่น่าจะมีเหตุผลถูกต้องที่สุด
3. พยายามลดอัตราการเดาคำตอบให้น้อยที่สุด โดยการทำดังนี้

3.1 อ่านคำถามและคำตอบ ไปอ่านคำถามซ้ำ และคำตอบที่อาจจะถูกต้อง ในอันดับต่อไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งได้อ่านคำถามและคำตอบที่อาจถูกต้องครบทุกข้อ พยายาม แยกแยะแต่ละส่วนออก จนกว่าจะแน่ใจว่ามีคำตอบที่สมเหตุสมผลกับคำถาม

3.2 พยายามอย่ามองหาคำตอบ เมื่อกลับมาที่ข้อยากอีก อ่านคำถามหาคำตอบ ของตนเองก่อน แล้วมองหาตัวเลือกในแบบทดสอบซึ่งเหมาะสมที่สุด

4. ต้องคอยสังเกตถ้อยคำบางคำ ซึ่งอาจจะเป็นสัญญาณให้พบคำตอบที่ถูกต้องได้

4.1 คำตอบยาว ๆ ที่สุด มักจะเป็นคำตอบที่ถูกต้อง ตัวอย่าง

“เหตุผลสำคัญที่นักเรียนที่เตรียมตัวมาดี แต่ทำข้อสอบไม่ได้ดีก็เนื่องจาก”

1. มาสาย
2. ไม่มีหนังสืออ่าน
3. ลืมที่จะจำวลีสำคัญ ๆ
4. ไม่ได้ศึกษาทบทวนเพียงพอ
5. ไม่อ่านคำสั่งทั้งหมด ก่อนเริ่มทำข้อสอบ

คำตอบที่ถูกต้อง คือ ข้อ 5 เป็นคำตอบที่ยาวที่สุด

4.2 คำตอบที่สมบูรณ์ที่สุด และรวมเนื้อหาที่สุดมักจะถูกต้อง ตัวอย่าง

“ถ้านักศึกษาอดความรู้อย่างเร่งรีบเพื่อการสอบ ในข้อใดที่ควรจะให้ความเอาใจใส่ มากที่สุด”

1. วิเคราะห์ข้อสอบของผู้สอนในปีที่ผ่านมา
2. ความคิดสำคัญในชั้นเรียนและในตำรา โดยรวบรวมพวกคำศัพท์สำคัญ คำจำกัดความ และตัวอย่างที่ให้ความเข้าใจดี
3. ตำรา
4. บันทึกที่จดจากชั้นเรียน
5. บันทึกย่อที่ทำจากตำรา

คำตอบที่ถูกต้องอยู่ที่ข้อ 2 ซึ่งมีเนื้อหาสมบูรณ์ครอบคลุมที่สุด

4.3 คำตอบที่อยู่ในตอนกลางเรื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งคำตอบที่มีคำมากที่สุด มักจะถูกต้อง ตัวอย่าง

“นักศึกษาหลายคนมีปัญหาเกี่ยวกับการสอบข้อสอบแบบปรนัย เพราะเหตุใด”

1. เดามือไม่แน่ใจ
2. หมดเวลา

3. คิดว่าข้อสอบปรนัยง่ายกว่าแบบอัตนัย และไม่สนใจศึกษาเพียงพอ
4. ลืมตรวจทานคำตอบ
5. ปลอ่ยปัญหาข้อยากไว้จนหมดเวลา

คำตอบที่ถูกต้องที่สุดคือ ข้อ 3 เป็นคำตอบที่อยู่กลาง มีข้อความมาก

4.4 ถ้ามี 2 คำตอบที่ความหมายตรงข้ามกัน คำตอบอันหนึ่งจะเป็นข้อที่ถูกต้อง

เช่น

“ก่อนเริ่มการสอบ นักศึกษาควรทำอะไร”

1. นั่งในที่ที่เงียบสงบ
2. เข้าร่วมกลุ่มกับเพื่อน และพูดคุยเกี่ยวกับการสอน
3. ทบทวนจากตำราจนวินาทีสุดท้าย
4. อ่านหนังสือเบา ๆ และพักผ่อน
5. ศึกษาบันทึกย่อ ที่นักศึกษาไม่มีเวลาศึกษามาก่อน

คำตอบที่ถูก คือ ข้อ 1 สังเกตว่า ข้อ 1 และข้อ 2 ข้อความตรงกันข้ามกัน

4.5 คำตอบที่มีคำขยายประเภท โดยทั่วไป มากที่สุด บางครั้ง บ่อย ๆ บางโอกาส เสมอ ๆ มักจะถูกต้อง ดังตัวอย่าง

“ในคำตอบประเภทหลายตัวเลือก คำตอบที่สมบูรณ์ที่สุด และครอบคลุมที่สุด มักจะ”

1. ไม่ถูกต้อง
2. ถูกต้องบ่อย ๆ
3. อาจจะถูกต้อง
4. ทุกข้อที่กล่าวมา
5. ไม่ใช่ข้อความที่กล่าวมาทั้งหมด

คำตอบที่ถูกต้อง คือ ข้อ 2 ซึ่งปรากฏคำขยายคือ บ่อย ๆ

4.6 ใส่ใจกับคำต่อไปนี้ ซึ่งมักจะสื่อความหมายว่าเป็นคำตอบที่ไม่ถูกต้อง คือ คำตอบ 2 คำตอบ มีความหมายใกล้เคียงกัน ทั้งสองคำตอบจะไม่ถูกต้อง ดังตัวอย่าง

“เพื่อให้การใช้เวลาในการสอบได้อย่างเต็มที่ นักศึกษาควรจะทำอย่างไร”

1. ทำคำถามข้อยากก่อน
2. ทิ้งคำถามง่าย ๆ ไว้ตอนสุดท้าย
3. เหลือเวลาไว้ทบทวน

4. วางแผนการใช้เวลาทำข้อสอบ

5. ทำส่วนที่เป็นคำถามยาว ๆ ไว้ตอนสุดท้าย

คำตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ 4 สังเกตว่า ข้อ 1, 2 มีความหมายเหมือนกัน ไม่ถูก

ทั้งคู่

หลักการทำข้อสอบแบบอัตนัย

1. อ่านคำสั่ง อย่างน้อย 2 เทียว ชีตเส้นใต้คำสั่งที่สำคัญ เช่น เลือกทำ ทำทุกข้อ เวลาที่ให้สำหรับการสอบ

2. อ่านคำถามทุกข้อก่อนลงมือทำ เดาคำตอบสั้น ๆ เป็นวิธีที่แวบเข้ามาในสมองเขียนไว้ข้าง ๆ ข้อนั้น ๆ

3. ก่อนตอบคำถามแต่ละข้อ อ่านคำถามให้ละเอียด มีข้อความอะไรบ้าง แบ่งออกเป็นกี่ประเด็น ชีตเส้นใต้ประเด็นคำถาม หรือเขียนเลขกำกับไว้ ทำเค้าโครงคำตอบ ตอบให้ตรงประเด็น

4. แบ่งเวลาให้เหมาะสมกับจำนวนข้อสอบ และคะแนนแต่ละข้อ เหลือเวลาไว้ข้อละ 2-5 นาที สำหรับการอ่านทบทวน

5. ตอบข้อที่ง่ายที่สุดก่อน ซึ่งเป็นข้อที่นักศึกษาที่ดีที่สุด จะทำให้เกิดมีความมั่นใจ รู้สึกว่าตนเองมีความสามารถ ทำให้มีกำลังใจในการสอบ

6. เขียนให้อ่านออกง่าย ไม่เขียนหวัด ลายมือเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการสอบแบบอัตนัย ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าความรู้ นักศึกษาจำนวนมากที่เสียคะแนนไปอย่างน่าเสียดาย เนื่องจากเขียนหวัดจนเกินไป ผู้ตรวจข้อสอบอ่านไม่ออก

7. ภาษาเขียนการตอบข้อสอบ ไม่ควรใช้อักษรย่อ ถ้าจำเป็นต้องใช้ควรเป็นคำที่รู้จักใช้กันทั่วไป

8. การตอบข้อสอบแบบอัตนัย ควรเริ่มต้นด้วยประโยคสรุปสาระสำคัญของคำตอบ แล้วขยายความคิดให้มาก เขียนให้หน่อย เขียนเพียงประเด็นสำคัญ จะได้คะแนนดีกว่าเขียนอย่างน้ำท่วมทุ่ง (นรินทร์ บุญชู, 2529 : 8)

หลักการทำข้อสอบเกี่ยวกับคำศัพท์

เคสเซลแมน-เทอเคิล (Kesselmen-Turkel, 1981 : 56-58) ได้กล่าวถึงหลักการทำข้อสอบประเภทที่ถามความเข้าใจเกี่ยวกับคำศัพท์ไว้ ดังนี้

1. ต้องระวังคำที่คล้ายคลึงกับคำตอบที่ถูกต้องมากที่สุด เช่น ในการทดสอบคำศัพท์ที่มีความหมายเหมือนกับคำว่า Coalescence คำที่มีความหมายถูกต้องที่สุดคือ fusion ในตัวเลือก

ปรากฏว่ามีคำว่า fission ให้เลือกคำตอบด้วย ผู้สอบอาจจะพลั้งเลือกคำตอบผิดพลาดได้เช่น

Coalescence means

(a) fusion (b) fission (c) fissure (d) unite (e) coal

2. ต้องระวังคำที่มีเสียงเหมือนรากศัพท์เดิมของมัน จากตัวอย่างข้างต้นคำว่า “coal” บางคนอาจจะเลือกว่าถูกต้องที่สุดเพราะเข้าใจว่า เป็นรากศัพท์ที่มาจากคำเดียวกันกับคำว่า Coalescence

3. ระวังเรื่องไวยากรณ์ ผู้เข้าสอบจะพบว่าบางครั้งข้อที่เลือกตอบผิด เพราะผิดหลักไวยากรณ์ จากตัวอย่างในข้อ 1 คำว่า “Unite” เป็นกริยา ในขณะที่ Coalescence เป็นคำนามซึ่งจะเห็นได้ว่า คำว่า “unite” นั้นไม่ถูก แต่ถ้าคำถามให้คำว่า coalesce ซึ่งเป็นคำกริยาคำว่า “unite” จะถูกต้องทันที และคำว่า fusion จะกลายเป็นคำตอบที่ผิดทันที

ในกรณีที่คำที่ถามเป็นคำที่รู้สึกคุ้นเคย แต่ยังไม่แน่ใจทีเดียวว่าความคิดนั้นถูกต้อง ในกรณีนี้ต้องพยายามนึกทบทวนความจำและอาจใช้เทคนิคเหล่านี้ได้

1. ถ้าเคยใช้คำนั้น พยายามทบทวนว่า ใช้มันอย่างไร
2. พยายามนึกว่า ได้เคยใช้มันที่ไหน หรือได้ยินคำที่ใช้คำนั้นอย่างไร
3. พยายามนำคำนั้น ทดลองไปใส่ในประโยคที่มีความหมาย แล้วลองใส่คำอื่นๆ ที่ใกล้เคียงกันลงไป หากคำไม่ปรากฏความหมายในประโยคที่สมมติขึ้นมา ให้ถือว่าคำนั้นไม่ใช่ตัวเลือกที่ถูกต้อง

4. เปลี่ยนรากศัพท์ของคำ เป็นคำประเภทต่างๆ บางครั้งอาจจะช่วยให้จำได้ เช่น จากคำนามเป็นกริยา จากกริยาเป็นกริยาวิเศษณ์ เป็นต้น

หลักการทำข้อสอบคณิตศาสตร์ หรือเกี่ยวกับตัวเลข

เคสเซลแมน-เทอเคิล (Kesselman-Turkel, 1981 : 67-71) กล่าวว่าข้อสอบประเภทนี้วัดความสามารถในเชิงเหตุผลและผล ข้อควรจำในการปฏิบัติเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ ดังนี้

1. พยายามทำความเข้าใจข้อคำถาม ทั้งนี้เนื่องจากบางครั้งคำสั่งอาจจะค่อนข้างสับสน พยายามทำความเข้าใจคำสั่งให้ดีที่สุด แล้วพยายามหากฎ (Rule) ที่สามารถจะครอบคลุมเพื่อนำมาแก้ปัญหาข้อนั้นให้สำเร็จ

2. เดา บางครั้งความสังหรณ์ใจก็อาจเป็นจริงได้ในบางครั้ง ดังนั้นการเดาอย่างมีเหตุผลก็ยังมีโอกาสช่วยเพิ่มคะแนนในการตอบข้อสอบได้ ลองใส่ตัวที่เลือกลงไป แล้วดูว่าเมื่อนำกฎเกณฑ์มาประยุกต์ใช้เข้ากันได้หรือไม่ ได้คำตอบที่ดีหรือไม่

3. ลองวิธีง่าย ๆ เช่น บวก ลบ คูณ หาร การถอดรากที่ 2 เช่น

1 4 25 676

วิธีนี้หาได้ด้วยการใช้หลักสังเกตง่าย ๆ จะเห็นว่าจำนวนของเลขเพิ่มเร็วมาก ดังนั้น อาจจะพอสรุปได้ว่า มันอาจเกี่ยวข้องกับการยกกำลัง ดังนั้นอาจจะเริ่มด้วย $1 + 1 = 2$ แล้ว ยกกำลังสอง 2^2 ผลลัพธ์ได้ 4 ต่อไปเอา $4 + 1$ ได้ 5 แล้วยกกำลังสองของ 5 อีก 5^2 จะได้ 25 จาก $25 + 1 = 26$ 26^2 จะได้ 676 $676 + 1$ ได้ 677 $677^2 = 458329$ จะเห็นได้ว่าการนำกฎสูตรมาใช้คำนวณนั้น บางครั้งก็เป็นเรื่องที่ย่อยง่ายไม่ถึงทีเดียว

4. ใช้คำบางคำเป็นเรื่องช่วยในการเลือกคำตอบแบบเลือกตอบ วิชาคณิตศาสตร์ส่วนใหญ่ใช้ข้อสอบในลักษณะเลือกคำตอบที่ถูกต้อง ในกรณีนี้คำที่ช่วยให้เราหาคำตอบได้ง่ายมาก ถ้าหากไม่สามารถหารูปแบบซึ่งจะเข้ามาช่วยในเรื่องของกฎได้

5. ฝึกฝนข้อสอบเก่า ๆ และสมุดแบบฝึกหัด เป็นสิ่งที่จะช่วยให้สามารถฝึกฝนการตอบข้อสอบทางคณิตศาสตร์ได้อย่างดี พยายามฝึกฝนตนเองให้มากที่สุด จับเวลาในการทำแต่ละข้อ ทั้งนี้เพราะข้อสอบคณิตศาสตร์ส่วนใหญ่เป็นการทดสอบในเรื่องเวลา และความเร็วในการทำข้อสอบแต่ละชุดให้ทันด้วย

หลักการทำข้อสอบประเภทอ่านวัดความเข้าใจ

นักศึกษาคงพบว่าข้อสอบบางวิชาไม่ได้วัดความเข้าใจในการเรียนด้านเนื้อหาวิชา แต่เป็นการวัดว่าจะสามารถหาข้อความที่ผู้สอนต้องการได้จากเนื้อหาที่ให้มาอ่านได้สำเร็จหรือไม่ ข้อควรปฏิบัติในการสอบวิชาที่เกี่ยวกับการวัดความเข้าใจในการอ่าน เคสเซลแมน-เทอเคิล (Kesselman-Turkel, 1981 : 72-74) ได้ให้คำแนะนำไว้ดังนี้

1. ไม่ควรสนใจกับข้อแนะนำในการสอบมากเกินไป ทั้งนี้เนื่องจากส่วนใหญ่แล้ว ส่วนที่วัดด้วยคำแนะนำ จะทำให้เสียเวลาไปพอสมควรทีเดียว เพราะให้อ่านเนื้อหาก่อนแล้วตอบคำถาม สิ่งที่ต้องปฏิบัติคือ อ่านคำถามเสียก่อนแล้วจึงอ่านเนื้อหา ทั้งนี้เพราะการทำข้อสอบประเภทนี้มักให้เวลาอ่านจำกัด ยิ่งประหยัดเวลาได้มากเท่าไร ยิ่งจะได้คะแนนดีเท่านั้น ถ้าเป็นคำถามที่ค่อนข้างเฉพาะเจาะจง หาคำตอบจากเนื้อเรื่องให้หาคำตอบทันที ไม่มีประโยชน์ที่จะอ่านทั้งหมดแล้วเริ่มทยอยตอบทีละข้อ ข้อสอบประเภทนี้มักให้ผู้ตอบสรุปความเห็นจากผู้เขียนบทความ ว่าผู้เขียนได้กล่าวอ้างอิงไว้อย่างไรบ้าง ลักษณะนี้จะต้องอ่านทั้งหมดเพื่อสรุปประเด็นให้ได้

2. ใช้เวลาอย่างฉลาด พยายามทำข้อง่ายก่อน เพราะข้อสอบวัดความเข้าใจการอ่านมักให้เวลาจำกัด ถ้าเห็นว่าบางตอนอ่านไม่เข้าใจ อ่านเนื้อหานั้นต่อไปอย่าท้อถอย การอ่านข้ามไปก็จะต้องย้อนกลับไปอ่านใหม่อีก เป็นการเสียเวลามาก

3. ตรวจสอบคำตอบ ถ้าเลือกคำตอบได้แล้วให้เปรียบเทียบทดลองใช้ในประโยคดู ให้แน่ว่าคำตอบนั้นได้ครอบคลุมทุกส่วนของคำถามแล้ว และแน่ใจว่าได้กาคำตอบตามที่ตนเห็นว่าถูกต้องแล้ว นักศึกษาบางคนขาดความรอบคอบเข้าใจถูกแต่กาคำตอบผิดพลาด จึงไม่ได้คะแนนอย่างน่าเสียดาย

4. อย่าเพิ่มเติมข้อเท็จจริงอื่นที่ไม่จำเป็น แน่ใจว่าตอบตามบทความที่ผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนตอบเท่านั้น แม้จะมีความรู้มากเกี่ยวกับเรื่องนั้น แต่ต้องเข้าใจว่าเป็นแบบทดสอบความสามารถในการอ่าน และความเข้าใจตามเรื่องที่ให้มา

5. จงลืมหทสรูปของตนเองเสีย จงเตือนตนเองอยู่เสมอว่าตนเองจะต้องถูกทดสอบเรื่องความเข้าใจในคำศัพท์ ประโยค ข้อเท็จจริง และความคิดในเรื่องที่ตัดตอนมาทดสอบเท่านั้น ถ้าคิดว่าเรื่องนั้นผู้แต่งให้ข้อเท็จจริงผิด ๆ ก็ต้องเก็บไว้ไม่ต้องแสดงออก ให้ถือข้อเท็จจริงตามเรื่องที่ตัดตอนมาให้อ่านเป็นสำคัญ และตอบคำถามตามเนื้อหาที่ให้มาเท่านั้น

หลักการเตรียมสอบปากเปล่า (Oral exam)

การสอบปากเปล่าก็เหมือนกับการสอบแบบอื่น ๆ นักศึกษาจะต้องเตรียมการสอบอย่างดี ทั้งนี้เพราะจะต้องมีความสามารถที่จะพูดอย่างคล่องแคล่ว ชัดเจน และมีเวลาเล็กน้อยในการรวบรวมความคิดของตนเอง บางครั้งการสอบปากเปล่าจะยอมให้นักศึกษาเลือกหัวข้อและเตรียมตัวมาล่วงหน้า เคสเซลแมน-เทอเคิล (Kesselman-Turket, 1981 : 92-96) ได้แนะนำขั้นตอนที่จะเตรียมการเพื่อสอบปากเปล่าไว้ดังนี้

1. เลือกหัวข้อเรื่องที่ค่อนข้างจำกัด ในการสอบสัมภาษณ์จะที่สามารถอภิปรายได้อย่างลึกซึ้งในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ถ้าเลือกหัวข้อกว้าง ๆ จะอภิปรายได้เพียงผิวเผินเท่านั้น ดังนั้นต้องเรียนรู้ที่จะเลือกหัวข้อ ซึ่งสามารถที่จะกล่าวถึงรายละเอียดของเรื่องได้ภายในเวลาที่กำหนด

2. พยายามคิดเรื่องให้ได้อย่างน้อย 3 ประเด็น จากหัวข้อที่ตั้งไว้ การกำหนดประเด็นแยก จะทำให้เรื่องที่พูดน่าสนใจขึ้น ฝึกการคิดจำแนกอย่างน้อย 3 ประเด็นทุกครั้งเตรียมตัวสอบ

3. การพูดในที่ชุมชนจำเป็นต้องฝึกฝน การสอบปากเปล่าเป็นวิธีการพูดในที่ชุมชนอีกรูปแบบหนึ่ง ดังนั้นการเตรียมตัวฝึกฝนเป็นสิ่งจำเป็น เพราะอาจเข้าไปร่วมกิจกรรมของกลุ่มหรือชมรมหรือเวทีที่มีผู้คนมาชุมนุมมากมาย จะทำให้เกิดอาการประหม่าได้ ยิ่งฝึกฝนมากเท่าไรก็จะรู้สึกสบายและยิ่งมั่นใจขึ้นในการสอบปากเปล่า

4. พยายามสร้างความประทับใจ นักศึกษาสามารถสร้างความประทับใจให้กับกรรมการคุมสอบได้ด้วยการแต่งกายที่เหมาะสม สุภาพ สะอาด เรียบร้อย หัวผมให้เรียบ ถ้าต้องยืนพูด

ต้องยืนด้วยความมั่นใจ ยืนขาตรงมั่นคง สบสายตากับผู้ฟัง ถ้ามีแท่นยืนให้วางโน้ตย่อบนแท่น ถ้าเสียงแหบไม่ต้องวิตกกังวลใดๆทั้งสิ้น พยายามส่งสายตาผู้ให้คะแนน เพื่อแสดงว่า นักศึกษามีความมั่นใจ ทำให้ผู้กำลังสอบนักศึกษาได้ตระหนักว่านักศึกษารู้จริงตามที่พูด ในลักษณะนี้ไม่ควรใช้บันทึกย่อเด็ดขาด

5. อย่าพูดจาไร้สาระ การตอบต้องตอบให้กระชับ เปล่งเสียงสำเนียงภาษาที่ถูกต้อง การเน้นวลีต่างๆ ชัดเจน

6. การตอบคำถาม กรรมการสอบอาจจะเลือกคำถามที่ค่อนข้างสับสน ทั้งนี้เพื่อจะได้ทดสอบผู้เข้าสอบว่ามีความเข้าใจคำถาม และเลือกคำตอบอย่างฉลาดหรือไม่ นักศึกษาอาจจะถามคำถาม ขอให้กรรมการทวนคำถามใหม่ได้ถ้าไม่ชัดเจนพอ บางครั้งคำถามมีคำตอบมากมายที่สามารถนำมาตอบได้ อาจจะเลือกบางประเด็นมาตอบได้ โดยเลือกตอบส่วนที่รู้เรื่องดีที่สุด พูดให้ตรงประเด็นที่ต้องการพูด

7. ถ้าไม่ทราบคำตอบไม่ต้องกลัว กล่าวออกตัวได้ว่ามันอาจจะเป็นเรื่องสำคัญที่ใช้เวลามาก อาจจะไม่ได้รายละเอียดมากพอถ้าพูดขณะกำลังสอบอยู่

8. ออกจากห้องสอบสัมภาษณ์ปากเปล่าอย่างเรียบร้อย และควบคุมอารมณ์ให้ดีที่สุด แม้การสอบปากเปล่านั้นจะไม่สัมฤทธิ์ผลก็ตาม ยืนตรง ยิ้ม และกล่าวขอบคุณอย่างสุภาพก่อนออกจากห้องสอบ

8.3 การวางแผนการทำข้อสอบ

ในการทำข้อสอบจะพบว่าบางครั้งหลังสอบ ผู้เข้าสอบทำอะไรผิดๆ เนื่องจากความประมาท ดังนั้นก่อนทำข้อสอบควรอ่านคำถามอย่างระมัดระวัง ระยะเวลาให้พอดี พิจารณาคะแนนของแต่ละข้อและตอบคำถามที่จะได้คะแนนในแต่ละข้อมากที่สุด อย่าเสียเวลาทำข้อใดข้อหนึ่งโดยเฉพาะการวางแผนทำข้อสอบจะช่วยทำให้ผู้สอบมีความมั่นใจ และกล้าที่จะทำข้อสอบได้อย่างมีเหตุผล และสามารถใช้เป็นเครื่องพยากรณ์ได้ว่า วิธีนี้จะทำให้ผู้สอบได้คะแนนมากขึ้น

สุภาณี สนธิรัตน์ (มบป : 112) กล่าวถึงสิ่งที่คุณสอบทำผิดเป็นประจำ และควรพิจารณาแก้ไขเกี่ยวกับการทำข้อสอบ คือ

1. อ่านและตอบคำถามผิด ๆ
2. เสียเวลาให้กับคำถามที่ไม่เข้าใจ
3. เสียเวลาตอบคำถามซึ่งเป็นสิ่งที่ค่อนข้างเห็นชัดและรู้กันทั่วไป
4. หมดเวลาก่อนที่จะสามารถตอบคำถามได้ทั้งหมด

5. เสียคะแนนเพราะว่าเปลี่ยนแปลงคำตอบในนาทีสุดท้าย
 6. มีความลำบากในการตอบคำถามซึ่งต้องการให้แสดงความคิดเห็น
 7. เกิดความกลัวการสอบเมื่อเห็นข้อสอบมากหรือยากเกินกว่าที่คาดไว้
- สัมฤทธิ์ รัตนดารา (2528 : 59-62) กล่าวถึงสาเหตุที่นักศึกษาสอบตก มีดังนี้
1. ไม่มีแผนการเรียนที่ดี
 2. ไม่ซื่อสัตย์ต่อตนเอง การหลอกตัวเองอยู่เสมอ เช่น อ้างว่าไม่พร้อมบ้าง มีเวลาอีกนานกว่าจะสอบ วิชาหนึ่งง่ายเกินไป วิชาอื่นยากเกินไป ฯลฯ
 3. เตรียมตัวสอบไม่พร้อม มีปัญหาและอุปสรรคส่วนตัวก่อนการสอบ ทำให้เสียกำลังใจ
 4. ไม่รอบคอบในการตอบข้อสอบ เช่น
 - 4.1 ตอบไม่ตรงตามประเด็นที่ถาม
 - 4.2 ตอบไม่ตรงคำถาม
 - 4.3 ตรวจดูคำถามไม่ละเอียดถี่ถ้วน ทำข้อสอบไม่หมด
 5. เขียนหนังสือหวัดมากจนกรรมการตรวจข้อสอบอ่านไม่ออก
 6. แบ่งเวลาไม่ถูกต้อง ทำให้ทำคำตอบไม่ครบทุกข้อ

สรุปท้ายบท

การสอบให้ผ่านเป็นสิ่งไม่ยาก เพราะเป็นภาระหน้าที่หลักของนักศึกษาอยู่แล้ว แต่การสอบให้ได้เกรดสูง เป็นเรื่องที่ต้องใช้ความพยายามมากขึ้น ซึ่งนอกจากจะมีความรู้ดี ความเข้าใจดี ความจำดีแล้ว ยังต้องรู้จักวิธีการสอบที่ดีด้วย การสอบให้ได้เกรดสูงนั้น ไม่ใช่ดูหนังสือคืนเดียวเพื่อสอบในวันรุ่งขึ้น แต่ต้องเตรียมตัวตั้งเทอม และเรียนอย่างจริงจังสม่ำเสมอ สะสมความรู้ไว้อย่างต่อเนื่อง มีการประเมินผลการเรียนของตนเองเป็นระยะ ๆ จนสามารถให้ความมั่นใจแก่ตนเองได้ว่ามีความรู้ความสามารถถึงขั้นแล้ว การเรียนให้มีความรู้ที่แน่นผู้เรียนจะรู้ตัวเองดีว่าตนเองอยู่ในระดับใด ถ้าหากเรียนอย่างถูกหลักและมีความเข้าใจในโครงสร้างเนื้อหาวิชาที่ศึกษา การสอบจึงเป็นการแข่งขันกับตัวเอง ซึ่งผู้เรียนที่มีทักษะการสอบจะสามารถกำหนดเกรดของตนเองได้ก่อนที่จะมีการประกาศผลการสอบด้วยซ้ำไป

หนังสืออ่านประกอบ

- นรินทร์ บุญชู. “เทคนิคการสอบไล่ให้ได้คะแนนดี.” ขวารวมคำแหง 16, 21 (29 กันยายน, 2529) หน้า 8.
- ภิญโญ สาธร. เรียนอย่างไรจึงจะเก่ง สอบอย่างไรจึงจะได้. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2528. หน้า 45-64.

สัมฤทธิ์ รัตนดารา. **เรียนอย่างไรจึงจะสำเร็จได้ปริญญา.** กรุงเทพฯ : ชมรมนักกฎหมายชาวบ้าน
แห่งประเทศไทย, 2528. หน้า 53-62.

สุปาณี สนธิรัตน. **วิธีเพิ่มสมรรถภาพในการเรียน.** กรุงเทพฯ : คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์, มปป. หน้า 99-112.